

DOGOVOR 381

Pokret slobodnih građana, Zelena ekološka partija - Zeleni, Mađarski pokret, Šumadijska regija i Koalicija Tolerancija (Vlaška narodna stranka, Vojvođanski pokret, Bošnjačka građanska stranka, Stranka Crnogoraca, Tolerancija Srbije) ovim Dogovorom formiraju

GRAĐANSKI BLOK 381

kao izraz političke volje da zajedno deluju na oslobađanju Srbije od aktuelne despotske vlasti i sprovode program sveobuhvatne modernizacije zemlje. Naši ciljevi su:

ČOVEK U CENTRU PAŽNJE - Čovek i ljudske potrebe, dostojanstvo i sreća su najviša društvena vrednost i ishodište svih naših politika; Nacija i država imaju smisla tek ako su u službi čoveka. Najvažniji politički cilj u Srbiji jeste stvaranje zajednice uzajamnog poverenja i podrške ljudima.

SLOBODA I PRAVDA - Građanima ćemo vratiti „otetu“ državu i revitalizovati sistem institucija i demokratskih ustanova da bi obezbeđivale poštovanje ljudskih i manjinskih prava, te garantovale slobodu i pravdu.

SRBIJA NA ZAPADU - Naši ljudi oduvek su išli za boljim životom na Zapad, i Srbija će. Uvešćemo je u Evropsku Uniju i kao otvoreno, prosveteno i pluralno društvo neopozivo uključiti u zapadnu porodicu država. Time će Srbija okončati dvovekovno kolebanje i traženje svog mesta u međunarodnom poretku.

DRUŠTVO JEDNAKIH ŠANSI - Ekonomska politika, zasnovana na zakonima tržišta osiguravaće prosperitet za zemlju i njen svet rada, a snažna socijalna politika sistem socijalne pravednosti i sigurnosti. Stvaraćemo društvo jednakih šansi i afirmisati uspeh. Uspostavićemo nultu stopu tolerancije za kriminal i korupciju.

EKOLOŠKA DRŽAVA - Gradićemo Srbiju kao zdrav dom za sva živa bića i zemlju nove političke kulture, dijaloga i mira, privlačnu za generacije digitalnog doba koje treba da ostvaruju i žive viziju moderne Srbije.

Delovanje GRAĐANSKOG BLOKA 381 zasnivaće se na politici suštine i odgovornosti za javno dobro, na načelima slobode mišljenja i govora, nenasilja i pravičnosti, sekularizma, antifašizma i slobode od straha.

GRAĐANSKI BLOK 381 kao svoj prvi neposredni cilj određuje borbu za regularne izborne

uslove, što podrazumeva punu i nepovredivu demokratsku izbornog procesa i slobodne, profesionalne i odgovorne medije, uključujući javni servis. Jedan mehanizam da se to obezbedi jeste zakonom utvrđena rekonstrukcija vlade u momentu raspisivanja izbora, tako da se uspostavi privremena dvostruka kontrola opozicije i vlasti nad ministarstvima pravosuđa, državne uprave, poljoprivrede, policije i drugim, u skladu sa najboljom regionalnom praksom, kako bi se sprečile zloupotrebe i garantovali fer i pošteni izbori.

Potpisnici ovog Dogovora pozivaju organizacije, lokalne građanske inicijative, grupe i pojedince koji dele ovakvu viziju političke borbe da se priključe GRAĐANSKOM BLOKU 381 i uključe u zajednički rad, koji podrazumeva ravnopravnost i isključuje bilo čije nametanje. GRAĐANSKI BLOK 381 će delovati kao koordinacija akcija.

Sloboda čoveka, građansko društvo i demokratija

Čovek-građanin, dostojanstvo njegove egzistencije i ljudska sreća najviše su i najpreče vrednosti. Zakoni i njihova primena moraće da polaze od ovog stanovišta i teže njegovom učvršćivanju. Država i nacija imaju smisao tek ako su u službi čoveka. Načela humanosti i solidarnosti ugrađivaćemo u sve politike i propise.

Predano ćemo primenjivati domaće i međunarodne akte o ljudskim pravima i slobodama. Povinoaćemo se vladavini prava, a pravni sistem usaglašavati sa evropskim pravnim tekovinama.

Gradićemo otvoreno i prosveteno društvo, u kojem će se pluralizam interesa izražavati na najširoj platformi ideja, inicijativa i ukusa. To je i najbolji garant razvoja i opstanka multikulture i višenacionalne zajednice kakva je Srbija. Čuvaćemo različite etničke identitete i podsticati zajednički nacionalni - identitet građana Republike Srbije. Smanjivaćemo etničke distance i očuvanje posebnosti ćemo usklađivati sa društvenom integracijom pripadnika nacionalnih manjina. Podržavaćemo i olakšavati rad političkih partija nacionalnih manjina i nacionalnih saveta nacionalnih manjina. Stečena kolektivna prava nacionalnih manjina nećemo umanjivati. Svaki nacionalizam smatraćemo neprihvatljivim.

Obezbedićemo slobodan protok informacija, slobodu izražavanja i slobodu medija poštovanjem zakona i profesionalnih standarda. Ukinućemo partijsko uređivanje javnih medijskih servisa. Stvorićemo uslove za fer medijsku utakmicu i podržavati rad organizacija koje obezbeđuju poštovanje profesionalnih standarda. Stvaraćemo uslove za nestanak autocenzure. Govor mržnje biće nedopušten i u praksi kažnjava.

Ponosićemo se borbom za slobodu, koju je Srbija kroz vekove vodila brojnim ustancima, odbrambenim i oslobodilačkim ratovima. Zajedničku borbu protiv fašizma, sa drugim

jugoslovenskim i evropskim narodima u Drugom svetskom ratu, smatramo moralnim temeljem na kojem počiva i današnja Republika Srbija. Podržavaćemo i negovati antifašizam, i kroz institucionalnu akciju sankcionisati svako poricanje njegovih posledica. Negovaćemo kulturu sećanja na žrtve ratova i svih totalitarnih ideologija i uvek osuđivati ratne zločine, posebno one počinjene u ime našeg naroda, odnosno nacije.

Obezbeđivaćemo veće učešće žena i osetljivih društvenih grupa u političkom, ekonomskom i društvenom životu Srbije, posebno na mestima odlučivanja.

Država će zaista biti sekularna. Neće priređivati verske obrede. Štitićemo državu od uticaja crkve i crkvu od uticaja države. Ispovedanje vere biće slobodno. Učešće u verskim obredima nikom neće biti nametano.

Gradićemo sistem provera i ravnoteža u državi. Poštovaćemo svoju opoziciju. Podstićemo rad nevladinih organizacija kao korektiva, te dodatnog i dopunskog sistema državi.

Izgrađivaćemo i čuvati nezavisnost sudstva i podelu vlasti prema svetskim standardima i najboljim praksama. Strukovna udruženja sudija, tužilaca i advokata imaće jaču institucionalnu ulogu i obezbeđivati da glas struke nadvisi sve ostale.

Podstićemo učešće ljudi u procesima odlučivanja na svim nivoima, pojedinačno i kroz razne građanske grupe i organizacije. Stvaraćemo institucionalne kanale i mehanizme preko kojih građani mogu da učestvuju u donošenju odluka od kojih im zavisi život. Uključivaćemo javnost u političke procese i odlučivanje.

Uredićemo biračke spiskove bez odlaganja. Zakonima ćemo urediti da opozicija i vlast pred izbore imaju zajedničku kontrolu nad radom organa državne uprave koji se mogu zloupotrebiti radi uticaja na birače. Izmenićemo izborni sistem u personalizovani proporcionalni, da ojačamo vezu građana-birača i njihovih predstavnika.

Decentralizovaćemo Srbiju politički, ekonomski, fiskalno i administrativno, omogućiti ravnomerniji razvoj, podelu šansi i odgovornosti za odlučivanje. Decentralizovanjem finansija građani će dobiti i priliku da neposredno odlučuju kako će se na lokalnom nivou trošiti deo novca prikupljen od njih.

Vojvodini pripadaju brojni oblici samostalnosti, i istorijski i ustavno. Umesto dosadašnjeg gušenja Vojvodine jačaćemo s punim poverenjem i bez odlaganja garancije autonomije, kako političke tako i ekonomske, uvereni da snažna Vojvodina jača Srbiju i obrnuto. Tražićemo, zajedno sa društvenim i političkim činiocima u Vojvodini, načine kako da se autonomija

dograđuje, u najboljem vojvođanskom i nacionalnom interesu.

Razmontiraćemo tuđu partijsku državu i uzdržati se od pravljenja svoje. Svi koji su se u državnoj ili javnoj službi našli nezakonito, bez potrebnih kvalifikacija i po partijskoj osnovi, biće iz nje isključeni, a protiv onih koji su im to omogućili biće vođeni postupci lustracije zbog povrede ustavom garantovanog prava svih građana na ravnopravan pristup zaposlenju u javnim službama. Država će da bude racionalna, jeftina, mala, profesionalna, a zaposleni u njoj dobro plaćeni i visoko odgovorni.

Uspostavićemo demokratsku civilnu kontrolu oružanih snaga i sprečiti formiranje stranačkih i drugih paravojski. Vojnici i policajci biće „građani u uniformi“, lojalni samo zakonu, čija se ljudska prava poštuju i koji dele stavove i vrednosti sa ostalima u društvu.

Evropska država

Naš je cilj da se Srbija, konačno, neopozivo uključi u evropsku porodicu država i naroda. Verujemo da će evropski liberalizam zadržati premoć nad nadirućim populizmom i daćemo svoj doprinos da tako i bude.

Ići ćemo putem evropskih integracija, bez rezervi, jer su one najbrži način i najveći oslonac da postignemo naš krajnji cilj – život u uređenom, demokratskom društvu blagostanja.

Odnose sa susedima zasnivaćemo na obostranom poverenju i svestranoj saradnji. Povezivaćemo se sa sličnim građanskim, prošlosti svesnim i budućnosti okrenutim političkim organizacijama u zemljama regiona, a po stupanju na vlast podstićemo najbliže međudržavne veze i stvarati regionalne forume koji će raditi na intenziviranju ekonomske saradnje, uspostavljanju zajedničkog kulturnog i sportskog prostora. Rešavaćemo probleme prevashodno na regionalnom nivou, što je preduslov suštinskoj normalizaciji života i boljoj međunarodnoj poziciji naših zemalja.

Skandinavizacija regiona je naš dugoročni cilj. Polazeći od toga da je velika samo ona Srbija koja ima velike društvene ideje, radićemo na tome da pozicija i uticaj Srbije u svetu, i njena snaga, proizilaze iz uzorne politike i društvenog sistema vrednosti. Opsesija teritorijama prestaje biti osnova državne politike. Briga za Srbe izvan Srbije vodiće se u skladu sa evropskim standardima.

Rešićemo pitanje Kosova i Metohije, na način da, u najboljem interesu svih ljudi, ne usporavamo demokratski razvoj Kosova. To uključuje i integraciju Kosova u sve međunarodne organizacije, pa i OUN, bez formalnog priznanja nezavisnosti s naše strane. Istovremeno, obezbedićemo teritorijalnu i personalnu autonomiju za Srbe na Kosovu, institucionalizaciju

njihovih organa lokalne i personalne samouprave, poštovanje i posebne garancije za njihova ljudska prava i slobodan i održiv povratak; poseban režim zaštite najznačajnijih verskih i kulturno-istorijskih dobara (vid ekstrateritorijalnosti), poštovanje imovinskih prava građana u sklopu ljudskih prava i zaštitu državne imovine po pravilima sukcesije. Sa implementacijom ovih garancija, potpisaćemo dokumente koji sve ovo predviđaju i sprovesti ih u najboljoj veri. U društvu ćemo širiti toleranciju, argumentima rušiti nacionalističke laži i predrasude i stvarati uslove za istorijsko pomirenje Srba i Albanaca.

Tržišna ekonomija i socijalna pravda

Naš izbor je vlada koja podstiče kompetitivnost, ali ima aktivne mere u oblasti siromaštva, obrazovanja i zdravstvene zaštite. Zastupamo tržišni model privrede. Vladavina prava, pravna sigurnost i predvidivost; efikasnost sudstva te stručna i obrazovana radna snaga biće naše glavne mere za podsticanje ulaganja jer želimo zdrave, nešpekulativne investicije. Nećemo favorizovati strane investitore. Država nikom neće biti nelojalni konkurent jer državne firme ni po čemu neće biti u povlašćenom položaju na tržištu.

Država će intervenisati u privredni život samo kada je to nužno za zaštitu i razvoj strateških nacionalnih ekonomskih interesa. Socijalne ciljeve postizaćemo merama socijalne, a ne ekonomske politike. Ukinućemo praksu apriornog kriminalizovanja bogatih.

Razvoj poljoprivredne proizvodnje biće nacionalni interes. Podstićaćemo povećanje procenta obradivosti zemljišta, njegove produktivnosti i ekonomičnosti. Podstićaćemo subvencijama i na druge načine poljoprivredne zadruge i individualna poljoprivredna domaćinstva. Revitalizovaćemo domaću poljoprivrednu prerađivačku industriju.

I podrška preduzetnicima biće nacionalni interes. Podstićaćemo preduzetnički duh kao bitan faktor napretka društva. Smanjivaćemo procenat nameta na plate, a povećavati disciplinu njihove naplate, odnosno ukidati rad na crno.

Okupljaćemo dostupna naučna i upravljačka znanja i iskustva radi utvrđivanja dugoročnih ekonomskih pravaca razvoja koji treba da obezbede evropski životni standard i pravedniju raspodelu bogatstva.

Gajićemo „dobru upravu“ – građaninu, privrednicima i njihovim potrebama prilagođen način rada administracije. Deformalizovaćemo i ubrzati procese registracije privrednih i drugih pravnih lica (autoregistracija), uz oštre kontrole zloupotreba.

Gradićemo državu sa snažnom i univerzalnom zdravstvenom i socijalnom zaštitom i kvalitetnim obrazovanjem.

Ulaganje u obrazovanje, zdravstvo, kulturu i nauku ne smatramo troškom, već investicijom. Poboljšavaćemo uslove rada (uključujući i plate) u tim oblastima i oštro se boriti protiv korupcije u njima.

Povećavaćemo izdvajanja za nauku i kulturu i podsticati njihovu pristupačnost svima. Institucionalnom akcijom radićemo na dekontaminaciji javne sfere, de-tabloidizaciji društva i afirmaciji odgovornosti za javni nastup.

Srednje obrazovanje biće obavezno. Ulaćemo u dobro obrazovanje, a ne u subvencije investitorima za kratkoročna, niskokvalifikovana i slabo plaćena radna mesta. Formiraćemo Prosvetni savet sa zadatkom da trasira put kojim se društvo zvanja transformiše u društvo znanja. Nasuprot aktuelnim planovima o oazi jeftine radne snage, želimo društvo ostvarenih, potpunih ljudi koji žive od znanja koje ima vrednost i na međunarodnom tržištu. Usklađivaćemo rad obrazovnih institucija sa potrebama privrede i menjati Zakon o dualnom obrazovanju tako da omogućimo mobilnost, a ne stvaranje jeftine i za jednog poslodavca vezane radne snage.

Socijalna politika neće težiti sve većim socijalnim davanjima, već pružanjem jednakih šansi za sve. Pomagaćemo institucionalno ljudima u stanju nužde da poprave svoj položaj, a ne samo da prežive. Neće biti javnih izdataka za luksuz sve dok svi ne budu imali osnovne uslove za normalan i dostojanstven život. Starost će biti dostojastvena.

Olakšavaćemo pokretljivost kroz društvene grupe i stvarati institucionalne sigurnosne mreže koje ljude štite od padanja u siromaštvo i pomažu im da se od njega izbave. Smanjivaćemo jaz između bogatih i siromašnih, ali ne sprečavanjem uspešnih da budu još uspešniji, već progresivnim oporezivanjem radi stvaranja boljih šansi za siromašne. Širićemo i štititi javne prostore.

Društveni aktivizam i participacija građana uslov su normalnosti, racionalnosti, privredne i socijalne efikasnosti.

Insistiraćemo na striktnom poštovanju garantovanih prava radnika. Suzbijaćemo prekarni rad, ali podsticati mobilnost radnika uz puna radna prava i socijalnu sigurnost. Obezbedićemo slobodno sindikalno organizovanje radnika i rad sindikata u javnom i privatnom sektoru, bez razlike.

Penzioni fond će odgovarati za naplatu svojih dugovanja od poslodavaca, a radnici će ostvarivati pravo na penziju čim navršše propisane godine života i staža.

Zakon o privatnim izvršiteljima biće revidiran, kao i sva pravila o izvršenju tako da ne

stvaraju socijalne slučajeve. Struja i voda porodicama u stanju nužde neće moći da budu isključene. Sudske takse i besplatna pravna pomoć biće uređeni tako da omoguće dostupnost pravde svima.

Obezbedićemo da se penzionerima nadoknadi šteta koju su pretrpeli donošenjem neustavnog Zakona o smanjivanju penzija u periodu 2014-2018. To obeštećenje finansiraćemo emisijom državnih obveznica za oštećene penzionere.

Humana bezbednost

Naš magistralni zadatak je nulta stopa tolerancije za kriminal i korupciju.

Donećemo i sprovesti zakone o poreklu imovine, specijalnom tužilaštvu za visoki kriminal i lustraciji. Lustraciju vidimo kao moralni a ne represivni čin.

Smeni ćemo partijski postavljene kadrove u sektoru bezbednosti i omogućiti da na fer konkursima budu izabrani profesionalci.

Razvijaćemo koncepte humane i nacionalne bezbednosti, a ne državne. Poslovi bezbednosti biće depolitizovani. Privatni sektor bezbednosti neće preuzimati državne nadležnosti niti dobijati javna ovlašćenja. Dosije službi bezbednosti o radu političke policije biće otvoreni. Težićemo najboljim međunarodnim bezbednosnim aranžmanima za Srbiju.

Biće preispitana zakonitost netransparentnih i spornih poslova velike vrednosti. Smanjivanje stope visoke korupcije i organizovanog kriminala u sprezi sa državom omogućiće uštede iz kojih će se finansirati ulaganja u razvojne i socijalne sektore.

Ekologija

Bićemo ekološka država. Težićemo najvišim standardima zaštite životne sredine. Regulativom i praksom postići ćemo trajni sklad i dugoročnu zaštitu prirode: vode, vazduha, zemljišta, flore i faune. Čuvaćemo vodu kao strateški resurs i vodotokove od zagađivanja i uništavanja, uključujući i štetu od mini-hidrocentrala. Donećemo zakon o načinu zaštite svih javnih izvora pitke vode od zagađenja. Donećemo i primeniti zakone o primarnoj i sekundarnoj reciklaži otpada i uslovima za saniranje i rad deponija. Imaćemo rezervisanu politiku prema genetskoj modifikaciji hrane i organizama (GMO) i uvesti striktno ekološko obeležavanje hrane kojim se ističe zdravstveni kvalitet i uticaj na zdravlje. Staraćemo se o dobrobiti životinja, čuvajući tako i naše dostojanstvo, zdravlje, lepotu življenja i planetu.

Politička etika

Želimo političkom delovanju i aktivizmu da vratimo dostojanstvo. Bez toga, zauvek ćemo živeti u siromaštvu, kriminalu i bez smisla.

Imamo viziju Srbije kao građanske, zapadne, demokratske, ekonomski prosperitetne, socijalno pravedne, bezbedne, sekularne, antifašističke, ekološke... demokratske političke zajednice slobodnih ljudi, koju čuvaju demokratske institucije i vladavina prava. To je naš cilj, dolazak na vlast je samo sredstvo.

Ljudi, posebno mladi, danas svoju budućnost traže upravo u ovakvoj vrsti država i društava. Uspeh naše politike biće razlog da ljudi ostaju u Srbiji.

PRETHODNI KORAK:

STVARANJE USLOVA ZA MIRNU SMENU AUTOKRATSKOG REŽIMA

Autokratski režim u Srbiji, oličen u ličnoj vlasti jednog čoveka, zasnovan na gaženju svih demokratskih vrednosti i krađi koja podriva same ekonomske osnove društva, prepreka je ostvarivanju svih naših ciljeva. Pobedu nad tim režimom želimo da ostvarimo mirno i demokratski, na fer i poštenim izborima. Za to su nužni izmene izbornih pravila radi sprečavanja izbornih zloupotreba, i slobodni mediji

Radi stvaranja regularnih izbornih uslova, tražićemo izmene izbornog zakonodavstva da bi se zakonom propisala obavezna rekonstrukcija vlade i obezbedilo da od momenta raspisivanja izbora pa do materijalizacije izbornih rezultata samo tehnički funkcioniše, a da opozicija ima kontrolu nad odgovarajućim ministarstvima koja mogu, i moraju, da spreče izborne zloupotrebe i manipulacije (državna uprava i lokalna samouprava, rad i socijalna politika, poljoprivreda, unutrašnji poslovi, pravosuđe...), sve to u skladu sa najboljim regionalnim praksama i već postojećim uporednim rešenjima.

Sarađivaćemo sa drugim opozicionim snagama radi demokratske smene režima, bez odstupanja od naših vrednosti.

Građanski blok 381 osnivaju organizacije i pojedinci koji do sada nisu imali političku moć odluke. Smatramo da Srbiji treba svež početak. Mi znamo, hoćemo i možemo da ovaj dokument pretočimo u stvarnost i zato tražimo podršku i učešće građana.

U Beogradu, 21. avgusta 2018. godine.